

O súťaži
TRENČÍN – MESTO NA RIEKE
Jednoznačný úspech, alebo premrhaná príležitosť?
VÍTAZNÝ NÁVRH – ROZBOR – 6. časť

Pre komplexný pohľad na faktory ktoré ovplyvňujú riešené územie uvádzam výkres s vkreslenými ochrannými pásmami železníc.

ZÁKLADNÝ VÝKRES VÍTAZNÉHO NÁVRHU. Vkreslené ochranné pásma železníc.

Na výkrese vyššie sú znázornené dve ochranné pásma železníc. Ochranné pásmo „Chynoranskej“ železnice má šírku 60 m od osy koľaje na každú stranu. Ochranné pásmo „Bratislavskej“ železnice má šírku 100 m od osy krajnej koľaje na každú stranu. (Ochranné pásmo je rozšírené o 40 m nad rámec požadovaný zákonom vzhľadom na návrhovú rýchlosť vlakov 160 km/h.)

Čo to znamená?

Otázkami možnosti výstavby v ochrannom pásme železníc sa zaoberá zákon o dráhach č. 513 z 28. októbra 2009. Zo zákona vyberám:

Obvod dráhy
§ 3

- (1) *Obvod dráhy tvoria pozemky určené na umiestnenie dráhy a jej súčastí, ktoré sú potrebné na prevádzku dráhy a na dopravu na nej. V pochybnostiach o tom, ktoré pozemky patria do obvodu dráhy, rozhodne špeciálny stavebný úrad na návrh prevádzkovateľa dráhy.*
- (2) *Obvod dráhy zriaďuje špeciálny stavebný úrad v stavebnom povolení alebo stavebný úrad vo vyvlastňovacom rozhodnutí. Obvod dráhy vzniká dňom právoplatnosti stavebného povolenia alebo vyvlastňovacieho rozhodnutia.*
- (3) *Obvod dráhy je vymedzený zvislými plochami vedenými na pozemok. Ak z rozhodnutia podľa odseku 2 nevyplýva*

inak, obvod dráhy je tri metre

- a) od vonkajšieho okraja telesa železničnej dráhy a stavieb, konštrukcií a pevných zariadení, ktoré sú jej súčasťou, ak ide o železničnú dráhu,
- b) od osi krajnej koľaje električkovej dráhy, od krajného nosného alebo dopravného lana lanovej dráhy alebo od krajného vodiča trakčného trolejbusového vedenia, najmenej však 1,5 metra od vonkajšieho okraja súčasti dráhy; to neplatí, ak ide o električkovú dráhu alebo trolejbusovú dráhu, ktorá vedie po ceste alebo miestnej komunikácii (ďalej len „cestná komunikácia“).

§ 4

- (1) V obvode dráhy je zakázané vysádzať stromy a kry a umiestňovať stavby, reklamné, propagačné a informačné zariadenia, konštrukcie a predmety, ktoré nesúvisia s prevádzkou dráhy ani s dopravou na dráhe.
- (2) V obvode dráhy možno umiestňovať len súčasti dráhy a vykonávať činnosti, ktoré súvisia s prevádzkou dráhy, najmä údržbu telesa dráhy a obvodu dráhy,

Ochranné pásmo dráhy

§ 5

- (1) Ochranné pásmo dráhy je priestor po oboch stranách obvodu dráhy vymedzený zvislými plochami vedenými v určenej vzdialenosti od hranice obvodu dráhy; zriaďuje sa na ochranu dráhy, jej prevádzky a dopravy na nej.
- (2) Ochranné pásmo novej dráhy vzniká dňom právoplatnosti stavebného povolenia. Ochranné pásmo zaniká dňom právoplatnosti rozhodnutia o zrušení dráhy.
- (3) Ak stavebné povolenie neurčuje inak, hranica ochranného pásma dráhy je
- a) pre železničnú dráhu 60 metrov od osi krajnej koľaje, najmenej však 30 metrov od vonkajšej hranice obvodu dráhy,
- b) pre ostatné koľajové dráhy a pre pozemnú lanovú dráhu 15 metrov od osi krajnej koľaje,
- c) pre visutú lanovú dráhu 15 metrov od nosného alebo dopravného lana,
- d) pre trolejbusovú dráhu 10 metrov od krajného vodiča trakčného trolejového vedenia.
- (4) Ak dráha vedie po cestnej komunikácii alebo v uzavretom priestore prevádzkovateľa dráhy, ochranné pásmo dráhy sa nezriaďuje.

§ 6

- (1) V ochrannom pásme dráhy je zakázané bez súhlasu prevádzkovateľa dráhy a bez záväzného stanoviska špeciálneho stavebného úradu
- a) umiestňovať stavby, konštrukcie, vzdušné vedenia a svetelné zariadenia, ktoré by boli zameniteľné so svetelnými signalizačnými zariadeniami slúžiacimi na chod a bezpečnosť dopravy na dráhe,
- b) umiestňovať elektromagnetické zariadenia, ktoré by rušili alebo inak ovplyvňovali trolejové vedenia, ich napájanie, zariadenia na premenu, prívod a rozdelenie elektrického prúdu alebo zabezpečovacie, signalizačné, oznamovacie alebo spojové zariadenia dráhy alebo zariadenia trakčných vozidiel,
- c) umiestňovať predmety, ktorých farebné plochy sú zameniteľné s označeniami používanými v doprave na dráhach,
- d) uskladňovať horľaviny a výbušniny a zriaďovať skládky, ktoré by mohli poškodiť dráhu alebo jej súčasť alebo ohroziť bezpečnosť a plynulosť dopravy na dráhe,
- e) vykonávať činnosti, ktoré by mohli poškodiť dráhu alebo jej súčasť, alebo ohroziť bezpečnosť a plynulosť dopravy na dráhe, najmä uskutočňovať terénne úpravy, zemné práce, trhacie práce a činnosti vykonávané banským spôsobom.

Zjednodušene povedané. Pri dodržaní hore uvedených požiadaviek a pri nezasahovaní do „obvodu dráhy“ možno v ochrannom pásme železnice stavať (z pohľadu železníc) čokoľvek. Jasle, škôlku, nemocnicu, byty atď. Doslova čokoľvek.

Naproti tomu v „obvode dráhy“ nemožno stavať prakticky nič. Možno tu len umiestňovať súčasti dráhy.

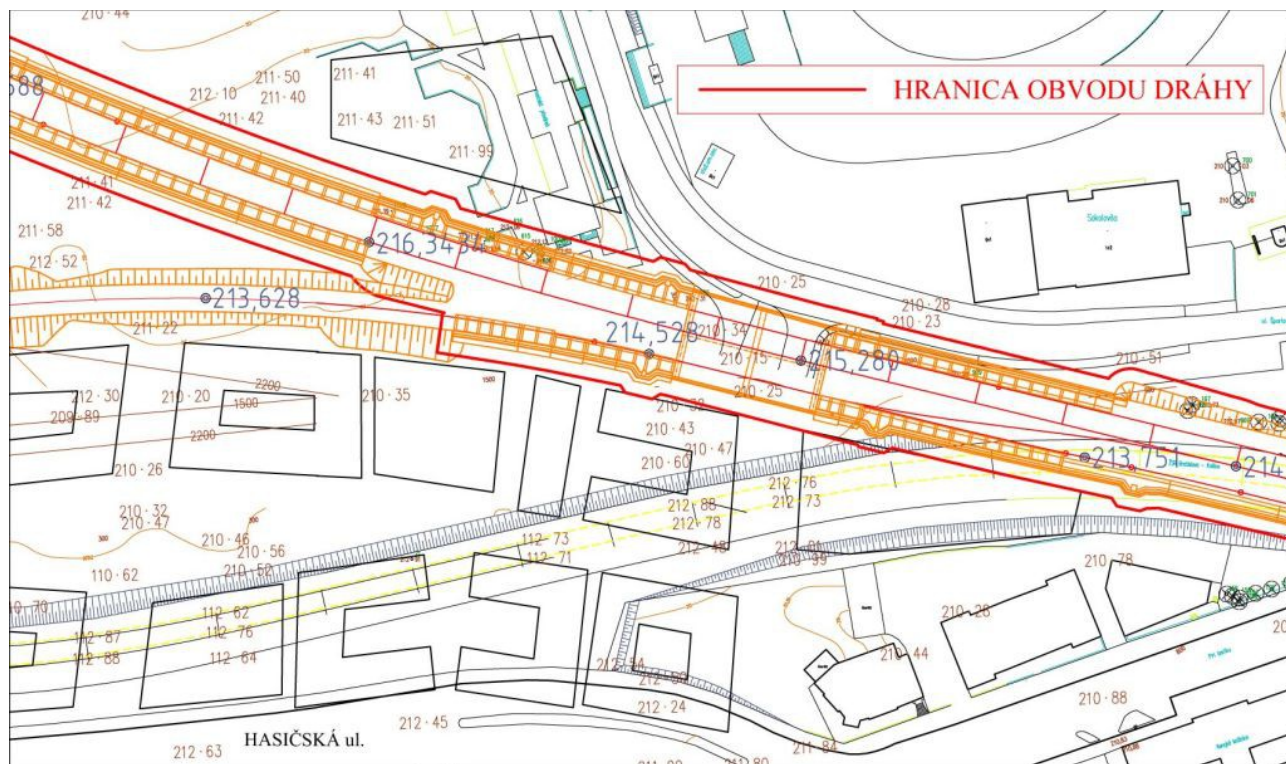
Postaviť škôlku, jasle alebo nemocnicu v bezprostrednom kontakte s obvodom dráhy v jej ochrannom pásme je asi nezmysel, ale legislatívne výstavbe nič nebráni. Legislatívne by tu mali nastúpiť regulatívy územného plánu ktoré by jednoznačne povedali, čo možno a hlavne, čo nemožno v ochrannom pásme železnice stavať. Žiaľ v územnom pláne mesta Trenčín som nič také nenašiel.

Ešte sa vrátim k „obvodu dráhy“.

Keďže v obvode dráhy nemožno prakticky nič stavať mal byť (aspoň podľa môjho názoru) „obvod dráhy“ vyznačený v mapových podkladoch súťaže. V zahraničí môžu byť zákony iné.

Do výkresu nižšie som zakreslil „obvod Bratislavskej dráhy“. Vychádzal som z toho, že sú

to zákonom požadované 3 metre od konštrukcií ktoré sú súčasťou dráhy. „Obvod dráhy“ je zakreslený do detailu víťazného návrhu v mieste kde sa navrhovaná výstavba najviac približuje k „Bratislavskej“ železnici. Keďže „Chynoranskú“ železnicu navrhujú súťažiaci premeniť na električkovú trať nezaobrámam sa „obvodom dráhy“ tejto železnice. (Samozrejme do doby prestavby „Chynoranskej“ trate na električkovú nemožno zasahovať ani do „obvodu tejto dráhy“.)

DETAIL ZO ZÁKLADNÉHO VÝKREUS VÍŤAZNÉHO NÁVRHU. Vykreslená hranica „obvodu dráhy“.

Ako na výkrese vidno prvé dva navrhované objekty kolidujú s hranicou „obvodu dráhy“. Autori navyše umiestňujú medzi teleso „Bratislavskej“ železnice a navrhovanú zástavbu cestu šírky cca 4,2 m a chodník šírky cca 1,5 m. Ale ani tieto stavby nemôžu zasahovať do „obvodu dráhy“. Preto táto koncepcia v tomto detaile nie je realizovateľná.

Opäť sa vynára otázka ako by vyzeral návrh ak by súťažiaci o tomto obmedzení vedeli a ak by bol „obvod dráh“ zakreslený v súťažných podkladoch?

K navrhovanej električkovej trati a s ňou súbežnej ceste s chodníkom sa ešte vrátim v článku č. 13.

Pokračovanie už zajtra.

Autor: **Akad.arch.Ing. Igor Mrva**
Pridané: 11.09.2014